

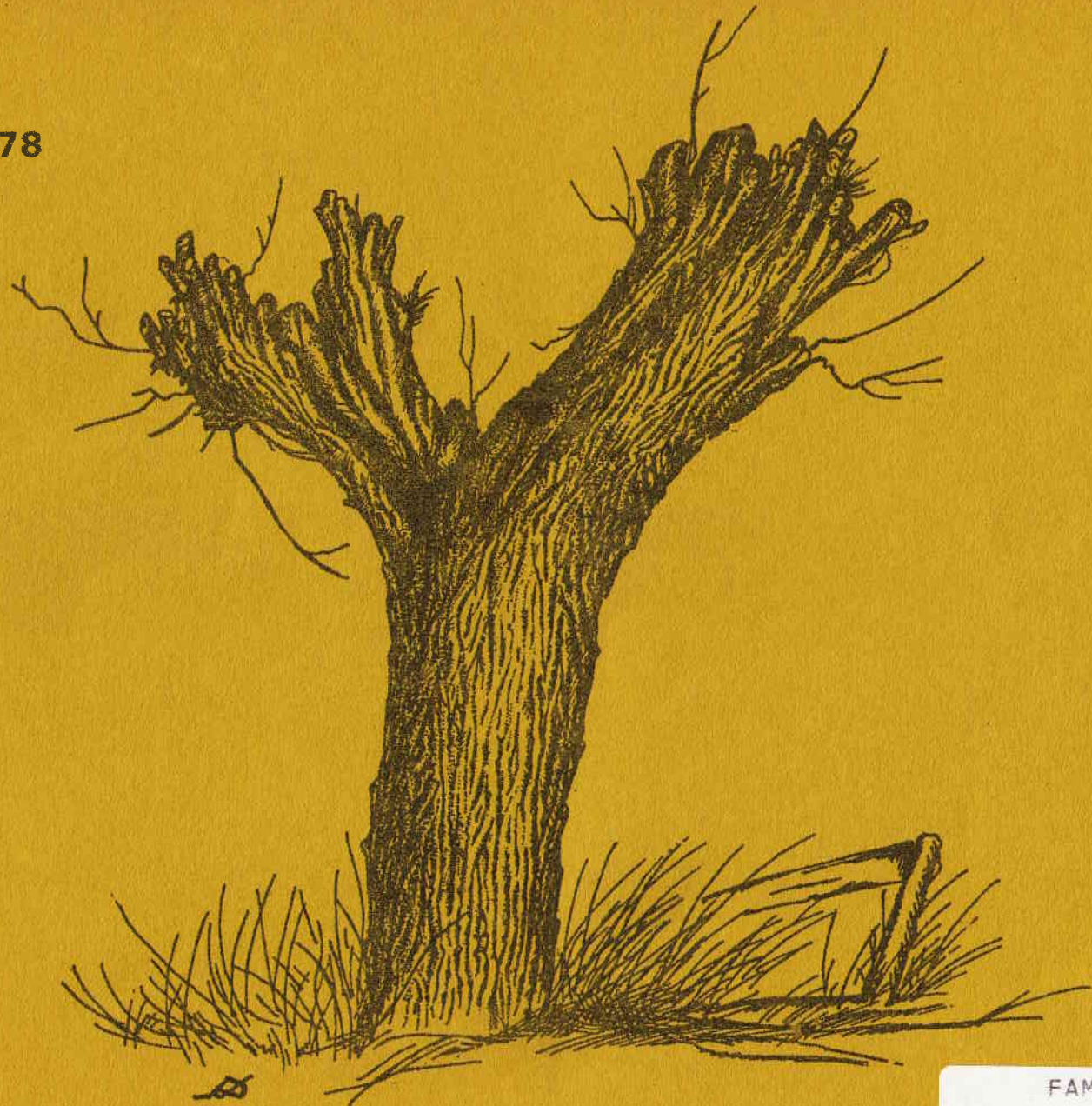
natuur- en vogelwacht culemborg

"HAK-AL"

4^e jaargang

maart - april 1978

nr.: 3-4

FAM. C. HEYNES

GOILBERDINGER STR. 24

CULEMBORG

HAK-AL is het mededelingenblad van de
Natuur en Vogelwacht Culemborg N.V.W.C.

Kontaktadres: Gerard van Zuylen - Zandstraat 32A
Culemborg 03450-3922

Begeleiding Leo van de Kooy - Vliegerweg 3
Jeugdgroep: Culemborg 03450-5450

Coördinatie Leo van de Kooy
Inventarisaties:

Bibliotheek: Boeken en Verslagen in Het Kompas

"Het Vogeljaar" Jaarabonnement 1978 door overschrijving
van f 13,50 op de girorekening van de
N.V.W.C. met vermelding van "Vogeljaar"

Lidmaatschap: Nieuwe leden opgeven bij de penning-
meester evenals adreswijzigingen

Penningmeester: Frans Waroux - Mendelsssohnlaan 7
Culemborg 03450-5393
Gironummer 3433351 t.n.v. F. Waroux
Rek. Natuur en Vogelwacht - Culemborg

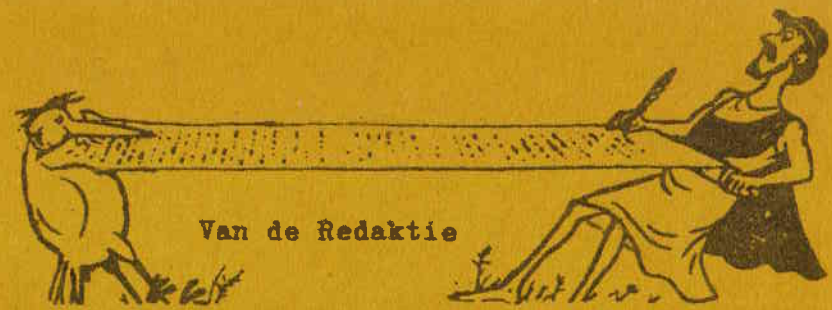
Contributie: Jeugdlidmaatschap f 5,-- per jaar
Volwassene f 10,-- per jaar
Gezinslidmaatschap f 15,-- per jaar
Buiten Culemborg f 15,-- per jaar

Klubhuis: Gebouw "Het Kompas" -kamer 2-
Slotstraat 12 - Culemborg

Secr. Milieu-
werkgroep Betsy Wijnhoven - Goilberdingerstraat 1
Noordwest-Betuwe: Culemborg 03450-5221

Redaktieteam Harry en Jilles v.d. Warenburg en
en -adres: Breun Jansen.
Eikeboom 31 - Culemborg 03450-4885

Op de voorplaat: Knotpopulier aan de Kooiweg-Oost
na bezoek door de werkgroep "onderhoud
knotbomen". Vereeuwigd door
Jilles v/d Warenburg.

Van de Redactie

Ongelofelijk, wat een nummer!!

Het is eigenlijk onbegrijpelijk dat een Vogelwacht van onze grootte in staat is om een dergelijk produkt bij zijn leden in de bus te laten glijden. En voor die prijs! Hoewel we er deze keer iets minder hebben laten maken (180) kunt U zich wel voorstellen hoeveel tijd en werk er aan één HAK-AL wordt besteed.

Het is deze keer weer een gecombineerd maart/april nummer met tal van mededelingen, verslagen, berichten en artikels welke zeker de moeite waard zijn te worden gelezen.

Met name wordt verzocht aandacht te schenken aan het resultaat van de besprekingen over de broedvogelinventarisaties in 1978. Hierbij staat nog niet eens vermeld dat Kars Veling/Berry Lucas en Henkjan Kievit zullen trachten een Avifauna van het werkgebied van de N.V.W.C. te gaan samenstellen. In de volgende HAK-AL vind U hierover uitgebreide informatie.

Daarnaast aandacht voor de Dia en Filmavond op 4 april a.s. in De Open Hof met als thema het afgelopen 'knot'-seizoen. Van de hand van Theo de Jong, controleur vogelwet en woonachtig op de Molenwal 45 - Alhier, een artikel over de Vogelwet van 1936 met de toezegging dat in de volgende HAK-AL de tekst van de Jachtwet zal worden afgedrukt.

Door Ton van Beek een samenvatting van de werkzaamheden en lopende zaken van de Milieuwerkgroep Noordwest-Betuwe. Een uittreksel van de broedvogelinventarisatie Plantage en Redichemse Waard van 1977, iets over Winterslachtoffers. Kortom, een nummer om met recht U tegen te zeggen.

P.S. Indien U nog geen kontributie of abonnementsgeld voor Het Vogeljaar hebt overgemaakt. Het gironummer staat deze keer wel vermeld op pag. 2.

De Redactie.

De notenkraaker is een invasievogel. De meeste jaren wordt hij hier nooit gezien (of zeer weinig), terwijl hij soms ons land met een massaal bezoek vereerd. Dit gebeurde in 1977, de laatste keer was in 1988. Al vrij vroeg werd een ex. waargenomen door Hans v.d. Berg in de Julianalaan. De andere werden waargenomen door diverse waarnemers op:

29-10-1977 - 1 ex. Oostersingel
30-10 " - enkele ex. Beusichense dijk
1-11 " - enkele ex. Verwoerd
4-11 " - 1 ex. Beusichense dijk
6-11 " - 2 ex. " "
11-11 " - 1 ex. " "

De meeste waarnemingen werden dus gedaan langs de Beusichense dijk, maar misschien kan dit veroorzaakt worden doordat zich daar de meeste vogelaars ophouden.

Uit het hele land zijn honderden waarnemingen van de notenkraaker verzameld door Jaap Raapken van het Vogeljaar.

Als hier ooit nog eens iets over in het Vogeljaar verschijnt, zal hier nog zeker een stukje aan gewijd worden.

Kars Veling

AANTREKKELIJKE DIA- EN FILMAVOND

op DINSDAG 4 APRIL a.s.

IN DE OPEN HOF AANVANG
HALF ACHT

PROGRAMMA:

DIA'S OVER HET KNOTSEIJOEN 1977/1978

LITTEG OVER HET GEBRUIK VAN DE KETTING-
ZAAG DOOR EEN DESKUNDIGE VAN S.B.B.

PAUZE

FILM VAN HET WERELD NATUUR FONDS OVER
HET "TROPISCH REGENWOUd"

Nb werkgroep voor natuurbehoud en milieubeheer 'noordwest-betuwe'

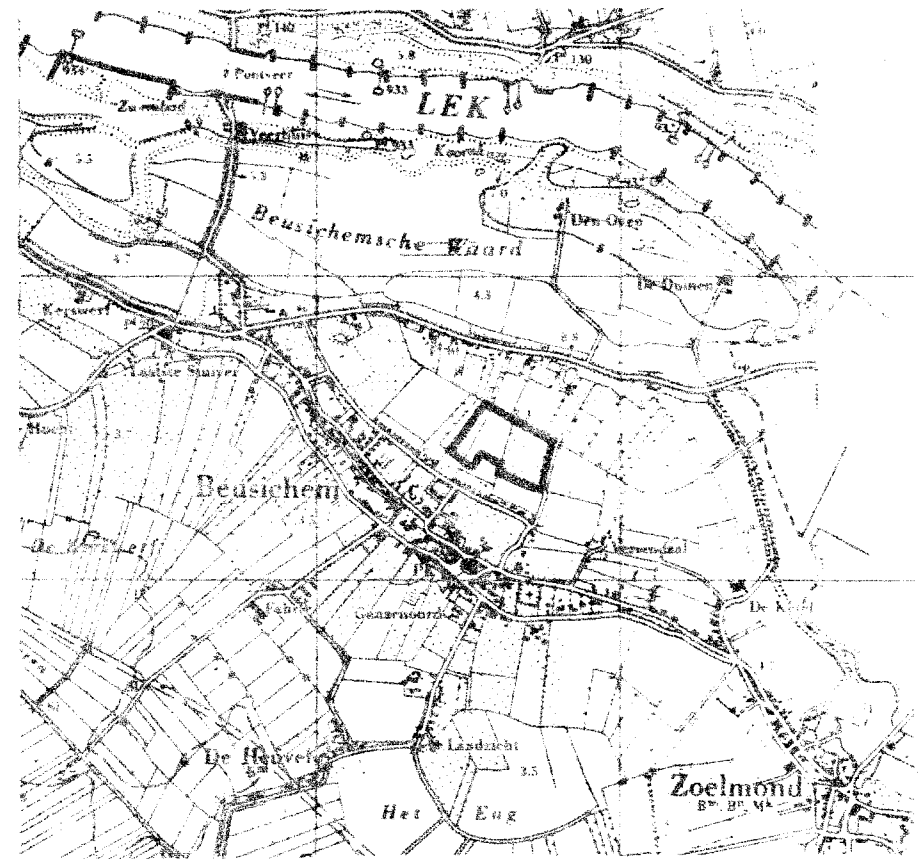
Eindelijk weer eens wat nieuws van de werkgroep. Je zou je bijna gaan afvragen of de werkgroep nog wel bestaat. Onze laatste mededelingen stonden immers in de Hakal van oktober vorig jaar en inmiddels is het al weer maart 1978 (iedereen nog een bijzonder gelukkig nieuwjaar gewenst). Dat er in die tussentijd van ons geen bijdrage in de Hakal is verschenen komt niet omdat we niets zouden hebben gedaan, integendeel. Door overstelpende drukte is het schrijven van onze bijdrage wat op de achtergrond geraakt.

Hoewel we ook nu nog bijzonder druk zijn heb ik besloten wat overuren te maken om wat nieuws van de werkgroep in een smeug verhaaltje om te zetten (nou ja, smeug). Daar gaan we dan.

Beusichem.

1. In de Hakal van oktober stond vermeld dat wij een bezwaarschrift tegen het bestemmingsplan De Wiel hadden ingediend bij de gemeenteraad. Op het kaartje is aangegeven welk gebied volgens dit plan in de nabije toekomst zou moeten worden bebouwd.

Onze bezwaren (zie Hakal) zijn echter niet door de gemeenteraad gehonoreerd. Om die reden hebben we medio november een beroepschrift aan gedeputeerde staten geschreven waarin we onze bezwaren tegen het plan nogmaals naar voren brengen. 3 Maart aanstaande zullen we dit beroepschrift in Buren (de gemeente Beusichem is per 1 januari opgeheven en ondergebracht bij de nieuwe gemeente Buren) gaan toelichten ten overstaan van ambtenaren van de gemeente en de provincie en wellicht een wethouder van Buren. Daarna is het wachten op een beslissing van gedeputeerde staten.

2. Bestemmingsplan Buitengebied

In oktober vorig jaar kon men op het gemeentehuis te Beusichem dit bestemmingsplan inzien en kon diegene die het op de een of andere manier niet eens was met het plan een bezwaarschrift bij de gemeenteraad indienen.

Het plan betreft het gebied van de voormalige gemeente dat buiten de bebouwde kom is gelegen; het zogenaamde landelijke gebied. Door middel van het geven van bestemmingen aan gronden, gebouwen, wegen, recreatieterreinen en dergelijke regelt het gemeentebestuur het gebruik van dit soort dingen. In een groot aantal voorschriften en bepalingen kan men dan nagaan wat wel en wat niet is toegestaan. Als voorbeeld nemen we de eendenkooi in het Beusichemse Veld. Deze is in het plan bestemd tot natuurgebied.

In de voorschriften bij deze bestemming was bepaald dat er in de kooi geen gebouwen of andere bouwsels mochten worden gebouwd. Ook is het verboden om bomen te rooien, de waterstand te verlagen, grond weg te halen enz., enz. Het gebied rond de kooi is bestemd tot agrarisch gebied waar men veel meer mag doen dan in de eendekooi. Een groot deel van het landelijk gebied van Beusichem is overigens bestemd tot agrarische gebied. In landschappelijk waardevolle gebieden mag men weer iets minder doen dan in de gewone agrarische gebieden. Op een kaart is te zien waar de diverse gebieden zijn gelegen. Kortom, alles in het landelijk gebied heeft een bepaalde bestemming gekregen met de daarbij behorende voorschriften.

Vanzelfsprekend was de werkgroep erg benieuwd naar het plan en we hebben het dan ook uitvoerig bestudeerd, waarna we tot de konklusie kwamen dat het zeker geen slecht plan was. Ondanks dat hebben we bij de gemeenteraad een bezwaarschrift ingediend van maar liefst 11 bladzijden (bijna een Hakaal vol). Om te laten zien waar je allemaal op moet letten bij het bekijken van zo'n bestemmingsplan zullen we een bezwaar van ons toelichten waarbij we weer de eendekooi als voorbeeld nemen.

Volgens het plan mocht er in de eendekooi niets gebouwd worden dus ook geen windmolen voor de toevoer van water naar de kooiplas en ook geen installatie voor de vangst van waterwijd voor ringonderzoek. We hebben in ons bezwaar hierover gevraagd of voor deze twee dingen in het plan geen uitzondering kon worden gemaakt. Welnu, de gemeenteraad was met ons van mening dat hiervoor een uitzondering moest worden gemaakt zodat het plan gewijzigd werd en de eendekooi te zijner tijd kan worden opgeknapt zonder dat er moeilijkheden zullen ontstaan.

De kwestie van de eendekooi is een eenvoudig voorbeeld van iets waar je bij het bestuderen van een bestemmingsplan goed op moet letten. Er waren dan ook nog veel meer zaken waartegen wij bezwaar hadden. Een groot aantal bezwaren van ons zijn door de gemeenteraad ingewilligd. Het zou te ver voeren om zelfs maar een globale indruk te geven van de inhoud van al onze bezwaren die door ons zijn ingediend om het toch goede plan nog verder te vervolmaken. Een ding moet nog genoemd worden. Mede dank

zij ons bezwaarschrift is nu een groot deel van het langs de dijk gelegen natte gebied in de uiterwaard natuurgebied geworden.

Omdat niet alle bezwaren door de gemeenteraad waren ingewilligd en een aantal hiervan toch wel belangrijk waren hebben we op 10 februari een beroepschrift ingediend bij gedeputeerde staten waarin we een aantal bezwaren nog eens op een rijtje zetten. De afloop zullen we te zijner tijd vermelden. Het zal echter nog wel even duren voor het zover is.

Culemborg

1. Begin november van het vorig jaar werd in de Culemborgse Courant bekend gemaakt dat de gemeenteraad had besloten een verbod uit te vaardigen voor het plaatsen van fietsen en bromfietsen voor het Stationsplein, uitgezonderd in de daarvoor bestemde klemmen. Aangezien het aantal klemmen echter veel te weinig is en de fietsenstalling niet altijd is geopend, hebben we aan de Koningin een beroepschrift geschreven waarin we bezwaar maken tegen dit besluit van de gemeenteraad. Het verbod betekent immers niet dat aan het probleem van het stallen van (brom)fietsen op het plein een einde is gekomen, want er zijn geen extra klemmen bijgeplaatst. Een groot aantal (brom)fietsers moeten dus, willen zij niet het risico van een bekeuring lopen, hun vervoermiddel elders kwijt zien te raken, maar waar?

We vinden deze gang van zaken in het geheel niet juist nu geen goede vervangende stallingsmogelijkheid wordt aangeboden.

Waarschijnlijk zullen we eerdaags ons beroepschrift bij de Raad van State mogen toelichten waarna de Kroon uitspraak zal doen.

Wie de C.C. goed leest heeft wel bemerkt dat ook door anderen de nodige actie is ondernomen.

2. In Culemborg deden geruchten de ronde dat in de vieldreven rond de Volencampen rioleringswerken zouden worden uitgevoerd en dat daarbij de bomen langs de dreven zouden verdwijnen. Dit was voor ons aanleiding om op 15 december een brief naar burgemeester en wethouders te sturen waarin wij verzochten of zij ons op de hoogte wilden brengen

van eventuele rioleringsplannen. In verband met de slechte ervaring opgedaan bij de reconstructie-werken aan de Oostersingel waren we inderdaad bevreesd dat de bomen gevaar liepen te verdwijnen en dat de voetpaden langs de dreven betegeld zouden worden zoals reeds nabij de Oostersingel is gebeurd. Eind februari kregen we een antwoord dat inhield dat we ons niet bezorgd hoefden te maken. We zijn echter niet gerustgesteld zodat we de zaak in de gaten houden en een vervolg zullen geven.

2. Op 3 januari hebben we op het gemeentehuis een zeer fors en voor een aantal bestuurders wellicht een minder aangenaam geurend ei gelegd. We hebben toen namelijk ons bezwaarschrift over het bestemmingsplan Tussengracht-Nieuwstad overhandigd.

Dit zeer uitgebreide bezwaarschrift was het resultaat van ongeveer een jaar werk van tien leden van de werkgroep. Vrijwel iedere maand is in dat jaar uitvoerig gepraat over en gestudeerd op dit plan. Uiteindelijk kwamen we tot de konklusie dat het plan eigenlijk een triest voorbeeld was van hoe het niet moet.

Heel in het kort kwamen onze bezwaren op het volgende neer:

- het nog steeds streven naar een snelle bevolkingsgroei van Culemborg,
- de ontwikkeling van een centrum in de Nieuwstad met winkels, kantoren, bijzondere voorzieningen e.d.,
- de slechte stedenbouwkundige opzet van het plan,
- onvoldoende aandacht voor een juiste afwikkeling van het verkeer,
- het verdwijnen van waardevolle en karakteristieke elementen zoals het hofje, knotbomen, boerderijen,
- de slechte aansluiting bij de historische karakteristiek van Culemborg,
- het ontbreken van voldoende speelgelegenheden,
- enz, enz, enz, enz, enz, enz,

Op 1 maart zijn we met een zestal personen naar de hoorzitting geweest om vragen te beantwoorden. Gezien de uitgebreidheid en de duidelijkheid van ons bezwaarschrift was een verdere toelichting van onze kant overbodig. De vragen bleven echter uit zodat uiteindelijk op een weinig zinvolle manier de drie kwartier die voor de werkgroep was gereserveerd werd volgemaakt.

Wel is duidelijk geworden dat het bestemmingsplan Tussengracht-Nieuwstad wordt teruggetrokken en dat het gebied opgenomen zal worden in het toekomstige bestemmingsplan voor het beschermd stadsgezicht.

4. In de Haka! van oktober hebben we aandacht besteed aan ons bezwaarschrift tegen het verlenen van een drietal bouwvergunningen. Nadat wij dit bezwaarschrift op het gemeentehuis hadden toegelicht is door gedeputeerde staten een beslissing genomen. G.s. moeten namelijk, voordat burgemeester en wethouders een bouwvergunning kunnen verlenen eerst verklaren dat zij tegen het verlenen van de bouwvergunning geen bezwaar hebben.

Zoals te verwachten was heeft g.s. inderdaad een verklaring van geen bezwaar gegeven en heeft zij ons bezwaarschrift ongegrond verklaard. G.s. stelden namelijk dat we geen planologische bezwaren hadden, maar dat we bedenkingen hadden tegen het uiterlijk van de gebouwen. Dat was inderdaad voor een groot deel het geval, doch omdat Culemborg binnen een paar maanden officieel beschermd stadsgezicht zal zijn hebben we gemeend reeds nu daarmee rekening te moeten houden. Formeel had g.s. gelijk, doch het is eigenlijk te gek dat je pas dan veel aandacht aan het uiterlijk van gebouwen gaat besteden als dit door een wettelijke maatregel (beschermd stadsgezicht) wordt afgedwongen.

Inlichtingen, vragen mededelingen enz. over vergaderingen, vreemde gebeurtenissen, activiteiten enz. 03436-1687 (Ton van Beek) of 03450-5221 (Betsy Wijnhoven).

Ton van Beek

VOGELWET 1936

Dit stukje is tot stand gekomen na een vraag vanuit de redactie van HAKAL om eens iets te schrijven over de Vogelwet 1936.

Om daarover iets te schrijven is niet gemakkelijk, o.a. door de vele artikelen van de wet (39), de bijlagen (124 art.), de 7 rondschrijvens en een circulaire. Ook moet men bij het schrijven over deze wet, trouwens bij het schrijven over elk ambtelijk stuk, letten op het taalgebruik, daar het officiële taalgebruik in dergelijke stukken vaak volstrekt, tenminste op het eerste gezicht, onbegrijpelijk is.

Nu de Vogelwet 1936.

De Vogelwet 1936 moet ook bezien worden, en zeker bij de toepassing, in het licht van HET INTERNATIONALE VERDRAG TOT BESCHERMING VAN VOGELS en de BENELUX OVEREENKOMST OP HET GEBIED VAN DE JACHT EN DE VOGELBESCHERMING, resp. bekrachtigd door Nederland op 30 juni 1955 en 10 juni 1970.

In de Vogelwet worden eerst enkele begrippen behandeld, zoals: Beschermden Vogels.

Beschermden vogels zijn volgens de Vogelwet alle vogels, welke behoren tot één der in Europa in het wild levende soorten,

met uitzondering van de tamme duivenrassen, de tamme knobbelzwanen en de in art. 2 van de jachtwet genoemde vogels.

Tot de in het wild levende vogels horen ook de geografische rassen van deze vogels, zoals de Noord-Afrikaanse Vink (*Fringilla coelebs spodiogenys*). Ook behoren hiertoe enkele vogels die als "EXOTEN" worden ingevoerd, maar die wel degelijk in Europa in het wild voorkomen, bv. de Palmtortel (*Streptopelia senegalensis*) die in Europees Turkije voorkomt.

De vogels die genoemd worden in art. 2 van de Jachtwet zijn, Fazant, Korhoen, Petrijs, Houtsnip (klein wild), alle soorten Ganzen en Eenden, Goudplevieren, Watersnip, Poelsnip, Bakje, Moerkoet (waterwild), Houtduif, Zwarte Kraai, Bonte Kraai, Roek, Vlaanse Gaai en Kester (schadelijk wild).

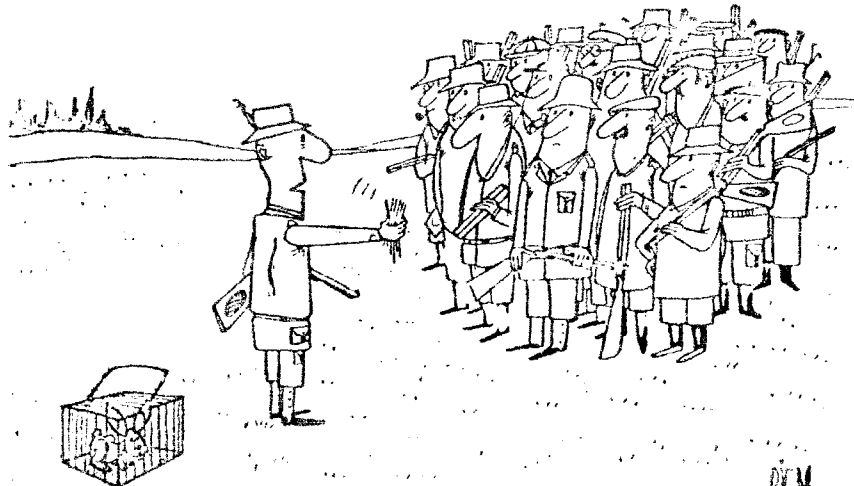
Al vallen deze vogels onder de Jachtwet, niet op al deze vogels mag worden gejaagd. Met name een paar Eenden- en Ganzensoorten, de Korhoen, zijn het hele jaar in heel het land beschermd. Maar ze vallen onder de Jachtwet, met andere woorden, als een controleur Vogelwet 1936 een jager een Korhoen ziet schieten, kan hij alleen maar naar de politie lopen en het daar vertellen, maar hij kan zelf niet ingrijpen. Waar je als controleur Vogelwet 1936 het meest mee te maken

vink tot het pluimvee gerekend moet worden en baseert deze uitspraak op de in het van Dale's woordenboek gegeven verklaring van het woord pluimvee. Het gevolg van deze uitspraak was, dat men als de sodemieter de Vogelwet moest aanpassen, want iedereen kon nu de vogels in volière gaan houden die hij leuk vond, immers de rechter rekende alle kooivogels tot het pluimvee. En het pluimvee mag men vrijelijk houden.

Welk zijn deze uitspraak en de milde straffen tekenend voor het beleid van de justitie inzake de Vogelwet.

Ik hoop dat ik iets van het wel en wee van de Vogelwet en zijn controleurs heb verduidelijkt.

Theo de Jong.

De Courrier - 11.9.1977

PEM 129
APRIL

Wintervoeding

Van het Nationaal Comité Wintervoeding Vogels ontvingen wij onderstaande brief.evens ontvingen wij een bijdrage van Chris Kalden over wintervoeding. Het van hem ontvangen artikel is ook in de Scheldebode van 21 december 1977 verschenen.

NATIONAAL COMITÉ WINTERVOEDERING VAN VOGELS
Laan Copes van Cattenburch 73, Den Haag

Aan alle organisaties en groeperingen die zich de voeding van in het wild levende vogels tijdens strenge winters tot doel hebben gesteld.

's-Gravenhage, december 1977.

D.S.

Nu ons land, sinds de uitermate strenge en langdurige winter van 1962/63, nagenoeg geen strenge winters meer heeft gekend, bestaat de mogelijkheid, dat de taak en werkwijze van het NATIONAAL COMITÉ WINTERVOEDERING VAN VOGELS wat in de vergetelheid zijn geraakt.

Het komt ons daarom gewenst voor aan de vooravond van de naderende winter het bestaan van ons comité nog eens in herinnering te brengen.

In strenge winters, wanneer er sprake is van nood onder de vogels, tracht dit comité, waar mogelijk, de hulpverlening

te coördineren en, zo nodig, financiële steun te verlenen bij het aankopen van voedermiddelen aan die organisaties die zich inzetten om de nood van de hongerende vogels te lenigen.

De daarvoor benodigde gelden verkrijgt het comité op zijn beurt door in zulke winters de bevolking op te roepen tot steun aan de hulpverlening door bijdragen over te maken naar de Stichting Fonds Wintervoeding van Vogels (post-girorekening 65 65 00 te Amersfoort).

Het is echter wél de bedoeling, dat de organisatie en uitvoering van de hulpverlening: het waar, wanneer en hoe, een aangelegenheid blijft van de plaatselijke en regionale organisaties. Wij denken daarbij onder meer aan: vogelwachten, vogelwerkgroepen, dierenbeschermingsafdelingen en onderdelen van Rijks- en Gemeentepolitie.

Het is evenwel zinvol reeds thans binnen uw organisatie te overleggen hoe in geval van nood het voederingswerk moet zijn georganiseerd. M.a.w. zich af te vragen: wie doet te zijner tijd wat?

Welke bakkerijen, graanmaalderijen, landbouw-coöperaties, groentevervelingen, slachthuizen, poeliers, e.d. zijn genegen

dan hun arvallen gratis ter beschikking te stellen? Wie belast zich met het transport naar de voederplaatsen en hoe zal dat transport dan plaats vinden?

De beantwoording van deze en andere vragen van organisatorische aard in een vroeg stadium doen straks het hulpverleningswerk efficiënter verlopen. Het spreekt vanzelf, dat het comité u hierbij desgewenst gaarne met adviezen ter zijde zal staan.

Bovendien zal het van veel nut blijken te zijn de brochure "Wintervoeding Vogels" te raadplegen, waarin niet alleen de werkwijze van ons comité wordt belicht, doch vooral vele nuttige wenken op het gebied van de eigenlijke voeding zijn opgenomen.

Deze brochure werd door het comité samengesteld in nauwe samenwerking met de Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Vogels en is bij deze vereniging te verkrijgen door storting van f 4,50 op haar girorekening 1 38 25 23 te Zeist onder vermelding van "brochure Wintervoeding". Voorts zij nog medegedeeld, dat ons kantoor is verhuisd naar Laan Copes van Cattenburch 73 te Den Haag en telefonisch is aangesloten onder 070 - 63 80 38.

Buiten de tijden van actie is het kantoor echter in den regel niet bezet, doch dan kunt u de secretaris bereiken onder 070 - 86 54 67 en, wanneer ook deze geen gehoor geeft, kan zo nodig de voorzitter worden gebeld onder 070 - 83 76 08. Ten slotte wensen wij u veel succes toe, wanneer het in de komende winter nodig blijkt in de bres te springen voor het leven van de hongerende vogels.

Namens het Nationaal Comité
Wintervoeding van Vogels,

W.C. van Blitterswijk,
secretaris.

Honderdduizenden vogels brengen in het winterhalfjaar korte of langere tijd in Nederland door. Het grootste aantal is aanwezig tijdens de herfsttrek. In de wintermaanden zijn het vooral watervogels (zwanen, ganzen, eenden) die enkele maanden in ons land verblijven, in afwachting van het zachte lenteweer in hun broedgebieden. Die liggen in veel gevallen ver in het noorden, tot binnen de poolcirkel.

Speciaal voor deze groep, de overwinteraars, is ons land van uitzonderlijke betekenis.

Soms echter, bij strenge vorst en sneeuw, hebben onze winter-

se gasten het moeilijk. Door de korte dagen hebben ze toch al minder tijd om voedsel te zoeken. Als dan de voedselgebieden voor langere tijd onbereikbaar worden, vallen er slachtoffers. Bij strenge vorst moet een vogel, om zijn vrij hoge lichaamstemperatuur van 40°C te kunnen handhaven, al snel zijn vetreserves aanspreken. Daardoor neemt hij in korte tijd veel in gewicht af. Een koolmees bijvoorbeeld verliest zo in één nacht bij strenge vorst (-10°C) maar liefst ééntiende van zijn lichaamsgewicht.

Om de vogels door de moeilijke tijd heen te helpen kan men ze voedsel en water verstrekken. Er kleven echter enkele bezwaren aan het voederen van vogels. Zo zijn het niet de sterkste die het slachtoffer worden, en het helpen van de zwakke broeders komt de soort als geheel niet ten goede. De vogels hebben altijd zelf voedsel moeten zoeken - zo wordt geredeneerd - en door ze te voederen worden ze te veel afhankelijk van de mens. Daar staat tegenover, dat de omstandigheden voor het verkrijgen van voedsel in de laatste tientallen jaren drastisch veranderd zijn en dat de aantallen van veel vogelsoorten sterk verminderd zijn. Voor erg koudegevoelige soorten als roerdomp, reiger,

ijsvogel en uilen kan strenge vorst het sterven van de helft van de populatie tot gevolg hebben. Het kan erg lang duren voor een soort zich daarvan heeft hersteld (het duurt ongeveer 10 jaar voordat een uilenbevolking weer op het oude peil terug is). Een ander aspect is, dat de slechte weersomstandigheden de mens de kans biedt in nauw contact met de vogels te komen. Door te zorgen voor gevarieerd voedsel op de juiste plaatsen kunnen we veel soorten in onze tuin krijgen. We leren de vogels zo beter kennen en meer waarderen. Wat kunnen we doen om de vogels te helpen? Een van de eenvoudigste en meest bekende manieren om te voederen is het ophangen van een pindasnoer. Mezen zijn er verzot op. Het ophangen van vetbollen en vruchtvlees van kokosnoten trekt ook veel vogels aan. Daarnaast kunnen we allerlei zaden voeren, brood, etensresten, kaaskorstjes (zonder plastic laagje), ongekookte haver-mout, bessen, rozijnen, fruit (ook klokhuizen en schillen), enzovoort. Op de verschillende soorten voedsel komen ook verschillende soorten vogels af. Zo hebben zaadeters als vinken, groenlingen, mus-ten en gorzen sterke voorkeur voor brood en zaden. Insecten-eters = mezen, merals, kranvogels, neggemussen, roodborsten

en boomkruipers - vinden fruit, pinda's, bessen en dergelijke lekkerder. Boomkruipers kunnen we helpen door stukken onge-zouten spekwort tegen de stam van een boom te hangen. Voor elk voedsel is er wel een afnemer. De watervogels in onze grachten en vijvers geven we maïs en brood gemengd met wat olie of vet; gesneden groente en kleine stukjes aardappel. Als we de stukjes aardappel eerst laten bevriezen, ontdooien ze langzaam in het water. Omdat ze dan naar de bodem zinken kunnen vooral duikeenden en zwanen daarvan profiteren. Na-tuurlijk helpen we de watervogels ook door gaten in het ijs open te houden. Ook de plaats en het tijdstip van voederen zijn belangrijk. Er zijn vogelsoorten die uitsluitend op de grond hun voedsel zoeken. Maar er zijn ook soorten die he-le-maal niet op de grond willen komen. Voor deze laatste soor-ten kunnen we een eenvoudig voedertafeltje maken. Een plank van ongeveer 40 x 60 cm. met een klein opstaand randje - dan waait het voedsel niet zo snel weg - op een paal van 1.50 meter is uitstekend geschikt. Op de grond strooien we zo mo-gelijk altijd in de buurt van bomen of struiken, zodat de vogels in geval van nood kunnen vluchten.

Voeder vooral niet langs wegen, er vallen al meer dan

800.000 verkeersslachtoffers per jaar. We kunnen het beste vroeg in de morgen of tegen de avond voederen. Er is dan voedsel op de momenten dat het 't hardst nodig is.

De meeuwen en spreeuwen - die altijd wel iets te eten vinden - zijn dan op hun slaappleatsen. We doen er verstandig aan steeds op dezelfde tijden te voederen, omdat de vogels daar snel aan wennen en er zo meer van profiteren.

Drinkwater is voor sommige soorten erg belangrijk. Als er sneeuw ligt hoeven we ons daarover geen zorgen te maken.

De vogels pikken sneeuwkorrels op en komen zo aan het benodigde vocht. Als het wel vriest maar niet gesneeuwd heeft, doen we wat ijsgruis of lauw water op een schotel. Het bevriezen kunnen we tegengaan door wat suiker in het water te doen (vooral geen zout). Een stukje gaas over de schotel voorkomt dat de vogels gaan baden, waardoor de isolerende werking van het verenpak verloren zou gaan. Eén ding is erg belangrijk: voer buiten de echte koudeperioden niet of slechts met mate en minder de hoeveelheid voer dan aan het eind van de winter. Zorg dat de vogels niet van ons afhankelijk worden (of blijven). We moeten de vogels ook niet onnodig verstoren. Ze worden daardoor gedwongen iets van hun

broodnodige energievoorraad te verbruiken. Dit geldt vooral voor vogels bij wakken (eenden, meerkoeten en dergelijke). Vinden we slachtoffers van de kou of gewonde vogels, dan doen we er goed aan die op een droge en koele plaats enige tijd rust te gunnen. Zet de vogels vooral niet bij de kachel. Zijn ze na een dag opgeknappt, laat ze dan los op een rustige plaats. Zijn ze zo ziek, dat dit niet kan, breng ze dan naar een vogelasielhouder. Deze heeft een vergunning van het ministerie van CRM, bezit de nodige deskundigheid en de voor dit werk zo noodzakelijke ervaring.

In de omgeving van Culemborg zijn er twee vogelasiels, één in Leerdam (adres bekend bij Frans Waroux) en één in Groot-Ammers (Het Liesveld). Voor eventuele andere adressen informeren bij de Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Vogels, Driebergseweg 16 B, Zeist.

Laten we hopen, dat het ook deze winter niet nodig zal zijn op grote schaal hulp te bieden. Maar laten we er vooral voor zorgen dat onze vrije natuur voldoende ruimte en voedsel kan blijven bieden aan onze vogels.

Milieudag Geldermalsen

Op 11-11 jl. werd er in hotel de "Gouden Leeuw" te Geldermalsen door de ecologische beweging - anders denken - anders doen - een themadag georganiseerd met het veelzeggende thema: Op weg naar een evenwichtige samenleving.

Het geheel werd begeleid door de bekende zanger Joost Nuissel. Om half elf vond de opening van een "minimarktje" plaats waar bijzonder veel folders en boeken te krijgen waren over gezond voedsel (biologisch dynamisch). Er was ook gelezenheid en dat alternatieve voedsel te proeven en te kopen.

Om 11.49 werd de eerste spreker aangekondigd nl. Jan Wernink maar deze was naar Findall in Schotland en werd daarom vervangen door Florijs Rommers. Deze heeft ongeveer 3 kwartier over Findall gepraat. Dit plaatsje in Schotland herbergt een kommune waarvan de bewoners, zo zeggen ze, praten met planten en ook horen wat de plant nodig heeft en zo. Wel erg interessant, maar niet erg geloofwaardig. Hierna kwam Joost Nuissel met een aantal bijzonder aardige liedjes met goede teksten. (Hij begeleidde zichzelf op mondharmonica en akoestische gitaar).

Na een korte pauze was het woord aan de heer van ademsdijk die een lezing hield met de titel: " Voor een lichamelijk en geestelijk gezonde mens is een gezonde bodem onmisbaar". Hij betoogde hiermee dat door het gebruik van kunstmest zowel plant als mens als bodem bijzonder onttaard zijn. Hij wil dat de kunstmest geheel afgeschaft wordt en daarna volledig op organische bemesting over te gaan. "Het is, zo zei hij, bij de regering best bekend, en ik voor mij ben er ten aller eerste van overtuigd dat kunstmest funest is voor plant, mens en bodem. Na nog een optreden van Joost Nuissel was er nog een lezing die we niet bijgewoond hebben. Deze dag zou bijzonder geslaagd zijn geweest als er i.p.v. 19 mensen er 30 aanwezig waren geweest. De oorzaak hiervan was dat er aan deze bijeenkomst helemaal geen ruchtbaarheid gegeven is.

Voor nadere informatie over de organiserende vereniging: Ecologische beweging - "anders denken, anders doen"

Van Waelenstraat 30

's-Gravenhage, tel. 070 - 391359

Kans velling

Verslag excursie BLIJDORP 4-2-1978.

Notogea, ofwel Zuidland. Dit gebied dat Nieuw-Guinea, Australië en Nieuw-Zeeland bevat, was onderwerp van een prachtige tentoonstelling in de Rotterdamse Diergaarde Blijdorp. Dit gebied is faunistisch gezien uniek, vanwege het voorkomen van wonderbaarlijke diervormen, die bijna nergens anders ter wereld voorkomen.

Een groep van de N.V.W.C. kon voor bijna geen geld kennis maken met het prachtige planten- en dierenleven van Notogea. De naam Notogea is aan het gebied gegeven door de zoögeografen op grond van een indeling in zes regio's (zoögeografie is de wetenschap die de verspreiding van de verschillende diersoorten over de aarde bestudeert). En juist Notogea is een studiegebied bij uitstek voor zoögeografen door n.a. haar afgelegen ligging waardoor het haar eigen fauna heeft gekregen. Zo zijn b.v. de buideldieren een veel belangrijker en algemenere groep dan de bij ons voorkomende "echte zoogdieren". Wie meer wil weten over deze materie kan het boekje "Notogea" bekijken dat n.a.v. deze tentoonstelling is verschenen. (ook in het Kompas te lezen). In dit boekje staan nog veel meer wetenswaardigheden over

het Zuidland.

In de expositieruimte van Diergaarde "Blijdorp" werden we door onze gids Bert de Boer rondgeleid langs de vele opgezette zoogdieren, vogels en insecten van Notogea die zich niet allemaal in levende lijve in de diertuin bevonden. Er werd ons tevens uitleg gegeven aan de hand van schematische voorstellingen. Ook werden we ingelicht over de kenmerkende groepen dieren van het gebied zoals de buideldieren (kangeroes, koekoeken) en de loopvogels (anoes en oasurissen). Na deze interessante rondleiding was het groepsverband snel verbroken en men kon nu zelf kennismaken met de levende Zuidlandse dieren. Ik spreek over allerlei soorten kangeroes, wombats, tasmantse duivel en andere buideldieren, diverse soorten vogels van emoe tot kookabarra. Vermeldenswaardig is nog de aanwezigheid van een paartje kiwi's wat een uitzondering genood mag worden in Europa. Ze waren blijkbaar niet op de hoogte van de aanwezigheid van de groep Culemborgse natuurliefhebbers want ze hebben zich niet of nauwelijks laten zien. Ook mag ik de longvissen niet vergeten, kanjers die je beter maar niet aan je hengel kan hebben. Prachtig was de nabootsing van een stukje tropisch

regenwoud van Nieuw-Guinea waar de paradijsvogels je om de oren vlogen. Men zou er zich Tarzan of Adam en Eva kunnen voelen, hoe u wilt. Maar ik wil de andere zoögrafische gebieden niet vergeten. We waren tenslotte in een dierentuin, en zodoende was het mogelijk om zonder een wereldreis te maken, te verhuizen van de schoonheid van het Groot Barrière Rif naar de bodem van de Noordzee. We gingen op visite bij krokodillen, apen, tijgers, olifanten, giraffen enz.

Bij de vijver was het mogelijk je vogelkennis te testen op de vele inheemse eendesoorten. Heeft u trouwens wel eens een smient, bergesend of witoogesend over de bol geaaid?

Al met al een ontzettende leuke dag en op het eind hadden we zelfs moeite om bepaalde mensen mee terug naar huis te krijgen. Toch werd de terugtocht (met de trein) met de volledige groep aanvaard en iedereen kon 's avonds zijn of naar belevenissen navertellen aan vader, moeder, broer, zus, opa, oma, tante, oom, neef, nicht, buurman, buurvrouw, kennis (doorhalen wat niet van toepassing is).

Berry Lucas.

Het boekje "NOTOGEA" (98 blz., talrijke foto's in kleuren en zwart-wit) is nog verkrijgbaar door overmaking

van zes gulden (f 6.--) op postrekening 38 47 41 van de Koninklijke Rotterdamse Diergaarde Blijdorp te Rotterdam, onder vermelding van het gewenste.

Goudplevierentelling 15 april 1978

Evenals in november 1976 en april 1977 zal er dit jaar een goudplevierentelling gehouden worden. In voorgaande jaren betrof het een landelijke telling, georganiseerd door het Rijksinstituut voor Natuurbeheer (R.I.N.).

Dit jaar zal echter maar in een paar provincies worden geteld, waaronder Utrecht. Op zaterdag 15 april a.s. zal er geteld worden in het gebied dat begrensd wordt door resp. Lek - Vianen - Amsterdam Rijnkanaal - Wijk bij Duurstede (ruwweg). Erg veel kans op het waarnemen van goudplevieren is er niet, gelet op de vorige tellingen en dat hij in deze omgeving weinig voorkomt. Overigens kunnen er genoeg andere leuke dingen te zien zijn.

Voor degenen die meewillen even contact opnemen met Kars Veling, Vivaldistraat 9, tel.: 03450 - 3043.

Van de Stichting Mondiaal Alternatief hebben wij een schrijven ontvangen, waarin zij ons verzoeken onze leden ervan in kennis te stellen dat de Italiaanse Partij Radikalen stelling heeft genomen tegen de verschrikkelijke trekvogelmoord welke jaarlijks, met name in Italië, miljoenen vogels het leven kost.

De inhoud van deze brief luidt als volgt:

Van de met ons samenwerkende Italiaanse natuurbeschermingsorganisaties ontvingen wij het D R I N G E N D E verzoek het voorgenomen referendum van de

Partito Radicale Italiano

Via di Torre Argentina 18

Roma - Italia,

de enige politieke partij in Italië die iets tegen de jagers en vangers van onze trekvogels durft te ondernemen - te ondersteunen door:

een kort telegram te sturen, of

een korte brief te schrijven.

Als bijlage bij deze Nak-al treft u een brief (Italiaanse tekst) aan met het verzoek deze te ondertekenen en rechtstreeks te verzenden naar het aangegeven adres. Het is ook

mogelijk deze brief af te geven bij Frans Waroux. Deze brieven worden dan gezamenlijk verzonden.

Van de op de brief aangegeven ruimte wordt verzocht deze te gebruiken voor mensen die eveneens deze aktie willen steunen met hun handtekening. Blanke brieven zijn nog bij mij verkrijgbaar.

De tekst van deze brief luidt als volgt:

Aan de Italiaanse Partij Radikalen,

Ondertekenden hebben met dankbaarheid kennis genomen van uw moedig optreden tegen de raswet voor de jacht, welke vernietigend is voor de vogelwereld van Europa.

Wij verzekeren u volledige ondersteuning van de Noord-Europese Protectionisten (natuurbeschermers).

Namens meer dan 7 miljoen Noord-Europese burgers wensen wij u en de meer dan 500.000 Italianen, die zich bewust zijn van hun verantwoordelijkheid, een volledig succes toe voor het te houden referendum tegen de vernietiging van de avifauna.

Stichting Mondiaal Alternatief
Vondellaan 37 zwart
Zandvoort

Waarnemingenlijst Winter 1977-1978

Dit is de eerste waarnemingenlijst nieuwe stijl. Bekijk het, en als er op- of aanmerkingen over zijn geef dat dan even door aan ondergetekende.

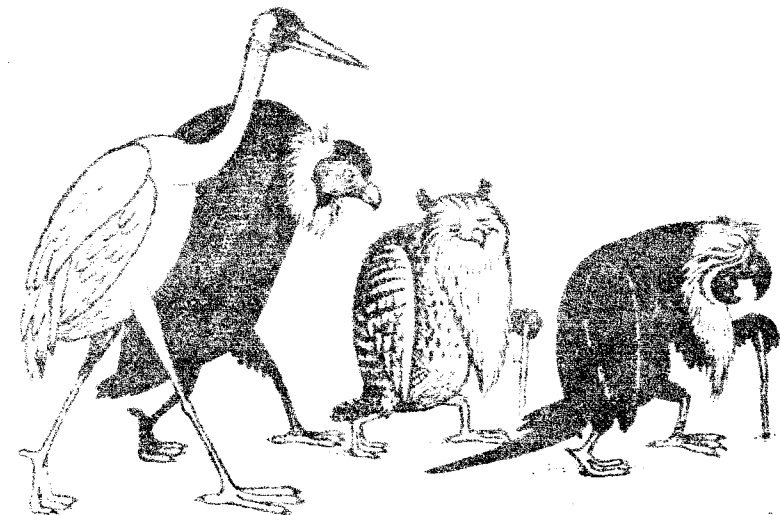
- roedhalsfuut - zeldzame fuut, 7-1-1978 - Hurwenen
- dozaars - worden nogal eens in poldersloten waargenomen, Beesdse veld - Molenkade, nooit meer dan 3-4 ex. tegelijk.
- ooievaar - 27 november werd er een hoogvinkleurige ooievaar waargenomen bij de O.V.B. die zich langzaam in westelijke richting liet afzakken. (waarschijnlijk afkomstig van Liesveld)
- kraanvogel - 13-10-1977 30 ex. boven Geldermalsen.
- aalscholver - in de IJtenplas bij Hurwenen verblijven vrij geregeld aalscholvers, ongeveer 12-15 ex.
- noerdomp - 26-11-1977 dood aangetroffen tijdens excursie.
- kleine zwaan - Hurwenen de gehele winter 40 à 50 ex. af en toe bij Gulemborg enkele ex.
- ganzen - de gehele winter door zijn grauwe- riet- en kolganzen gezien terwijl ze overtrokken. Alleen grauwe ganzen hebben in de koude periode in de omgeving van de Heul gefourageerd.

- bergeend - 7 waarnemingen met een max. van 4 ex. bij de plasjes bij de pont op 4-1-1978.
- grote zaagbek - de gehele winter ongeveer 10 ex. op de Lek ter hoogte van de Heul.
- nonnetje - in zeer kleine aantallen op de Lek en zandafgraving Nieuwveldseweg, alleen op 12-2 werden er op de Lek 20 vr. en 3 man. waargenomen.
- witratje - zit nogal eens in slootkanten, meestal modderige vaakvelingslootjes.
- brilduiker - 27-11 1 vr. O.V.B.
- tonpersend - 13-1 1 vr. de Heul
- houtsnip - deze ooievaar werd weinig waargenomen, 5 maal.
- brakje - deze snip lijkt veel op de watersnip waarmee hij vaak verward wordt en daarom misschien minder gezien dan hij voorkomt.
31-12-1977 2 ex. zandafgraving Nieuwveldseweg
15-1-1978 1 ex. de Heul
- oeverloper - 6-2-1978 3 ex. vroege waarneming
- grutto - 6-2-1978 1 ex. vroege waarneming
- wulp - veel waargenomen wintergast vooral bij de Heul tot max. 60 ex. op 13-1-1978

- goudplevier - 1-2-1978, 9 ex. Schalkwijkervaars
- snelleken - 12-2-1978, 1 ex. regulieren
- bi. kiekendief - enkele malen een vr. bij Hurwenen en bij
Beesd eenmaal een paartje
- sperwer - regelmatig vooral in de Regulieren, 6-11
zelfs 4 ex.
- keop - 27-12 ongeveer 30 ex., Wijk bij Duurstede
tussen vinken.
- frater - zeer regelmatig waargenomen op ruige stukjes.
- goudtrink - 20-1 en 13-1 resp. 1 en 3 ex. bij Golder-
mansen, 4-12-1977 1 vr. Regulieren en op
25-1 dood ex. bij het station van Gulkenborg.
- sijs - de gehele winter waargenomen in groepjes
van tot 30 ex., in de regulieren op 12-1
meer dan 100 ex. Worden vooral bij elzen
gezien.
- barnsijs - ongeveer 10 ex. Trichtse voetpad, 5-12 4 ex.
ter Weyde.
- huiszwaluw - 15-11-1977 werd in Goldermansen een ziek ex.
gevonden.

- roodborsttasuit - 29-11 1 ex. bij Goldermansen en een ex.
bij Hurwenen.
- zwartkroon - de gehele winter tot nu toe heeft deze
vogel op de Weyde gebivaldkeere, in de bui
van de fan. Kroon 2 ex.

het was een hele lijst deze keer. De waarnemingen zijn ge-
leverd door verschillende waarnemers. Nieuwe kaartjes ver-
krijgbaar en in te leveren bij Hans Velling, vivaldistr. 9.

Jaarvergadering Stichting Kritisch Faunabeheer.

Zaterdag 11 feb. jl. werd de tweede jaarvergadering van de zo jonge S.K.F. gehouden in het Botanische lab. in Utrecht. Eerst voor het verslag volgt van de vergadering, de doelstelling van de S.K.F.: "Het bevorderen van een wetenschappelijk en moreel verantwoord faunabeleid."

De voorzitter, de heer Gallacher, opende de vergadering (+ 125 aanwezigen) met een terugblik over het afgelopen jaar met tal van activiteiten en gebeurtenissen. Zo was er de koele verhouding tussen de Vogelbescherming en de S.K.F., die gelukkig alweer iets verbeterd is. Op hetzelfde moment kwam een poster van de Vogelbescherming van de wand zetten (misschien een teken voor de toekomst?).

De voorzitter vond de voorlichting over de jacht aan het grote publiek zoals dat nu gaat een slechte zaak. De voorlichting à la Rien Poortvliet geeft een vertekend beeld. Vorig jaar werden naar schatting 4 miljoen dieren gedood tijdens de jacht waarbij volgens Gallacher de dieren worden gereduceerd tot voorwerpen. Volgens berichten zou er naast een conventie van de mens nu ook een conventie van het dier zijn uitgeroepen.

De voorzitter kondigde aan dat er opnieuw een symposium gehouden zal worden. De laatste keer was dit in Zutphen over de kievit en deze keer zal de vos centraal staan.

Vossensymposium - De vossen, rabiës en jacht - zaterdag 8 april, aanvang 10.15 uur, Arnhem, hotel Haarehuis tegenover het station. Ongetwijfeld komen we hier nog op terug. Daarna werd de gouden kraai uitgereikt (de tegenhanger van de loden kraai die Rien Poortvliet ontving vorig jaar). Dit eerbewijs ontving de heer de Ruiter oud-hoofd afdeling Flora en Fauna van het ministerie van C.R.M. Deze sprak een denkwoord waarin hij ondermeer zei dat er volgens hem een onoverbrugbare kloof tussen eiercrapers en niet-eiercrapers is. Hierna was het pauze.

Na de pauze kregen we een drietal verslagen te horen.

P. Loorij deed verslag van hetgene de kievittencommissie gedaan had. Het symposium van 1977 was natuurlijk wel het belangrijkste feit maar de commissie deed nog meer dan het symposium organiseren. Ze schreef alle burgemeesters en commissarissen van de koningin aan om geen eieren meer te aanvaarden. De vreemdste reacties kwamen binnen. Onder andere noemde een van de notabelen de kievit een watervogel....

Na loorij kwan H. Niessen met een verslag over de jachtwetswijziging waarmee de S.K.F. te maken heeft gehad (de jachtwetswijziging is eigenlijk de reden waarom de stichting enkele jaren geleden opgericht is).

De S.K.F. heeft een alternatieve jachtwet gemaakt die erg duidelijk en eenvoudig opgesteld is.

De S.K.F. streeft net als enige kleine politieke partijen naar een uniforme, algehele natuurbeschermingswet of een nieuwe jachtwet omdat de huidige wetten teveel hiaten vertonen en soms sterk verouderd zijn (bijv. vogelwet 1936). Overigens hoeven we niet snel zo'n nieuwe wet te verwachten onder de huidige omstandigheden (het zal minstens 10 tot 20 jaar duren volgens experts op dit gebied).

Tot slot kwam Norman van Swelm (bekend van Frontaal waar hij in het strijdpark trad met een jager) aan het woord. Hij had het over de verwilderde stadskuif die de nodige problemen veroorzaakte, met name in Den Haag. Een moeilijk en lang verhaal met de nodige misverstanden waarvan ondergetekende het idee had dat dit eigenlijk niet het werkterrein is van een natuurbeschermingsorganisatie omdat het om kuiven gaat die nakomelingen zijn van ontsnapte en verdwaal-

de postduiven.

Een film over de zadelrob in Canada en de barbaarse jacht op deze prachtige en wonderlijke dieren besloot deze jaarvergadering.

U kunt ook donateur worden van de S.K.F., om zo hun werk te steunen. U krijgt dan voor 10 gulden per jaar alle informatie over deze organisatie d.m.v. het blad Argus dat 4 maal per jaar verschijnt.

S.K.F. postbus 76, 's-Graveland, gironummer: 35 22 188.

De N.V.W.O. is trouwens als vereniging lid van de Stichting Kritisch Faunabeheer.

Harry v.d. Warenburg.

stichting kritisch faunabeheer

correspondentie adres:
postbus 76
's-graveland

penningmeester stichting
kritisch faunabeheer
postgiro 35 22 188
's-gravenhage.

Winterslachtoffers onder vogels

Hoewel de echte winter bij het fabriceren van dit stukje pas twee weken oud is (en het eind nog niet in zicht) zijn de eerste slachtoffers onder de vogels al gemeld.

Zondag 12 februari werd via Gerard van Zuylen en Coby Huigen een gewonde toranvalk naar het vogelasiel bij Groot-Amers gebracht. Zij was er zeer slacht aan toe en of zij (het was een vrouwtje) nog leeft is op dit moment niet bekend.

Tijdens de excursie naar Hurwenen op 19-2 vonden we 's morgens een blauwe reiger nabij Maarssen. Hij kon vrij makkelijk gepakt worden en verweende zich slechts in het begin door te pikken. De reiger werd afgegeven bij het politiebureau in Geldermalsen. 's Middags tijdens de terugreis moesten we nogmaals hetzelfde bureau aandoen maar nu met een dodaarsje. Deze vonden we bij Aeteren in een sloot met slechts ongeveer 20-30 cm water en met grote stukken ijs. Het dodaarsje kon vrij gemakkelijk gevangen worden en was in ieder geval fitter als de reiger, maar zou zeker nog een paar nachten en dagen zonder veel voedselmogelijkheden niet overleefd hebben. De rijkspolitie beloofde ons op te bellen hoe het afgelopen is met beide dieren. Zij zouden overgebracht worden naar een vogelasiel.

De aarloop kunt u misschien lezen in het volgende blad in het excusieverslag van de tocht naar Hurwenen.

Harry v.d. Warenburg

Barmsijsjes

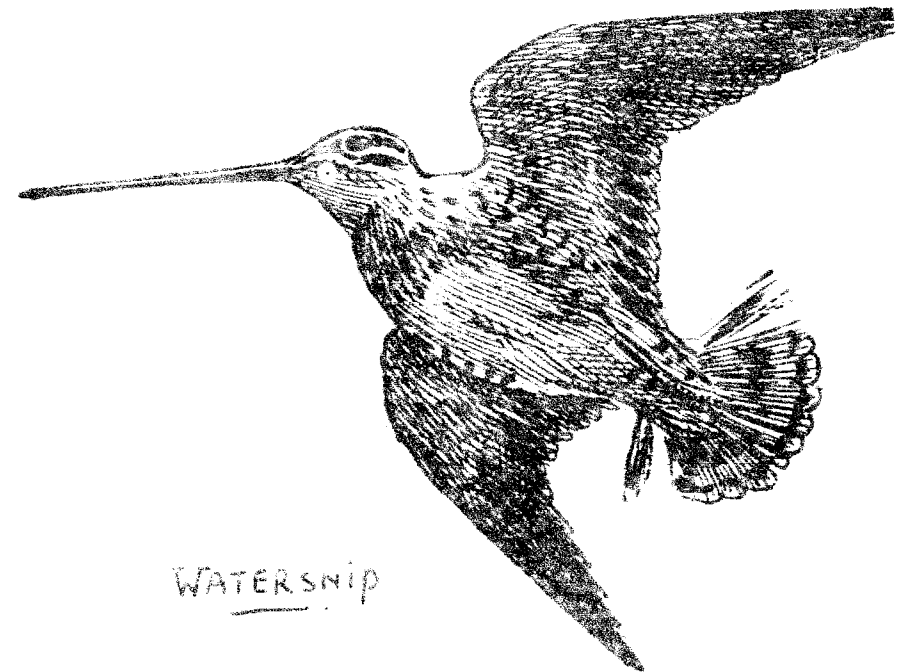
Dit stukje gaat over de aanwezigheid van barsijsjes rond Geldermalsen. De eerste waarneming was van Jan-Douwe de Jong van 15 et. Drie dagen later waren ze er weer. Het betrof toen een groep van ongeveer 15 sijsjes waartussen nog maar 7 barsijsjes zaten. Robert Boulogne heeft inmiddels bevestigd dat ze er al langer zaten. Hij had ze al meerdere keren gezien. Intussen zijn ze ook aan de overkant van de Lingse gezien (ongeveer 10 sijsjes en 1 barsijs). De barsijsjes zitten momenteel in de omgeving van het Trichtsevoetpad bij de waterzuivering. De biotoop is erg geschikt, nl. een boomgaard met een rij elzen er om heen en verder nog wat struikgewas. De sijsen zijn niet schuw (tot op een meter te benaderen) en ze zitten ook gewoon op de grond en de dorre takken. Het is natuurlijk erg leuk dat de vogeltjes hier overwinteren en omdat het voetpad niet al te frequent bezocht wordt is er een redelijke kans dat ze voorlopig zullen blijven.

De Coypolder

De Coypolder is een zeer sterk gevarieerd gebied. Veel vogels uit het "Reichswald" in Duitsland komen in dit gebied fourageren. Dit zijn o.a. de grauwe klauwier en tal van roofvogels zoals de wespender. Het gebied is vrij rustig door een zeer natuurlijke afgelegenheid. De grenzen zijn de Rijn en costelijk de Duitse grens, zodat het gebied voor dagjesmensen uit Nederland niet zo aantrekkelijk is. De uiterwaarden staan bijna allemaal onder beheer van Staatsbosbeheer. Binnenrijks liggen grote moerassen. De broedvogelbevolking bestaat o.a. uit wateraal, porseleinhoen, kleine waterhoen, roerdomp en wouwaapje. Van de laatste broeden er ongeveer 15 paar, wat een tiende deel is van de totale Nederlandse populatie. In dit gebied worden ook veel andere vogels gezien. Zeker drievierde deel van de Nederlandse fauna is hier waargenomen. Hierbij zijn soorten die je hier niet zou verwachten, krombekstrandloper, grote en kleine jager en drieteenmeeuw, enz. Deze vogels die eigenlijk aan de kust leven worden dan ook aangetrokken door het tegenoverliggende gebied de "Bijlandse Waard" een zeer grote zandafgraving (zie Lepelaar nr. 51).

Dit gebied is door Jan v.d. Kam benoemd als internationaal watervogelgebied. Als we verder terugkijken op de Coypolder vinden we nog andere broedvogels als steenuil (64 paar), zwarte stern, ransuil, torenvalk, kerkuil, blauwborst (witgesterde) en nog vele andere soorten (totaal 80). Het wordt tijd dat de N.V.W.O. eens een excursie naar dit gebied organiseert (of misschien zelfs een kamp). De kosten inclusief fiets bedragen waarschijnlijk niet meer dan 15 gulden. We kunnen ook zeer waarschijnlijk een rondleiding krijgen van een jachtopziener uit de Kekeranserwaard. Ik hoop dat we binnenkort naar de Coypolder kunnen gaan.

Kees Tiemstra

WATERSNIP

1977.

Zoals in het vorige blad is beloofd, iets meer over het broedvogelverslag dat uitgekomen is n.a.v. een van de broedvogelinventarisaties in 1977. Het betrof het gebied met de volgende indeling:

1. De Redichemse Waard (voor velen beter bekend als de afgravingen, wat er naar een gedeelte van is).
2. Polder Medichen.
3. De Plantage.

Het belangrijkste deel van het verslag beslaat de broedvogellijst en de toelichting daarop. Totaal werden 53 vogelsoorten aangetroffen, verdeeld over de drie gebieden.

1. 42 soorten
2. 46 soorten
3. 33 soorten

Enkele soorten en aantallen zijn: steenuil, totaal 5 paar; boerenzwaluw 17 paar; grote bonte specht 2 paar; merel 106 paar. Het verslag gaat nog wat dieper in op twee gebieden nl. de Redichemse Waard (speciaal de afgravingen) en de Plantage.

De ontwikkelingen in beide gebiedjes vragen de speciale aandacht van de N.V.N.C. en de Milieuwerkgroep Noordwest Betuwe omdat zij grote schade kunnen aanrichten aan de natuurlijke waarden en het landschappelijk karakter van het gebied. De afgravingen zijn niet alleen van belang voor diverse broedvogelsoorten, zoals meeuwen, die de plee als slaapplek gebruiken (in 1.77 tot ongeveer 10.000 kokmeeuwen). We vinden bovendien bij de afgravingen nog een van de weinige stukjes rivierdun met haar specifieke plantensoorten. Over de Plantage hebben we het al eens eerder gehad in dit blad. In de Plantage hebben in 1977 o.a. de bosuil, grote bonte specht en de boomkruiper gebroed. Over niet-broedvogels, trektellingen, waarnemingen enz. vindt u overigens regelmatig nieuws in de hal-jaarlijkse en inventarisatievergadering is besloten om het totale gebied ook in het broedseizoen van 1978 opnieuw op broedvogels te tellen. We kunnen aan een beter inzicht krijgen hoe de stand van diverse soorten zich ontwikkelt, blijkt de stand ongeveer hetzelfde, gaat de soort vooruit of achteruit en waaraan ligt dat. Wie mee wil helpen even contact opnemen met M. en J. v.d. Werenburg (Tricosingel 27).

instanties en organisaties die het verslag inmiddels ont-
vangen hebben, zijn:

Burgemeester en Wethouders van Culemborg.

Gemeentewerken Culemborg.

Politieke partijen Culemborg in de gemeenteraad.

Nederlandse vereniging tot Bescherming van Vogels.

K.N.N.V., contactorgaan voor vogelstudie.

B. Loos jr. Minervaplein 2, Utrecht.

J. Steenman, Willibrordweg 1, Arnhem.

Natuur en Vogelwacht Vijfherenlanden, postbus 126.

Het Vogeljaar, p/a J. Taapken, Utrechtseweg 45 Hilversum.

R.I.N. D. Jonkers, Leersum.

S.O.V.O.N. (Atlas projekt) R.M. Teixeira, R.I.N.

Kemperbergerweg 11, Arnhem.

F. Kuijk, postbus 37, Leersum.

Vogelwerkgroep Grote Rivieren, W.A.H. Hekking, Livingstone-
laan 592, Utrecht.

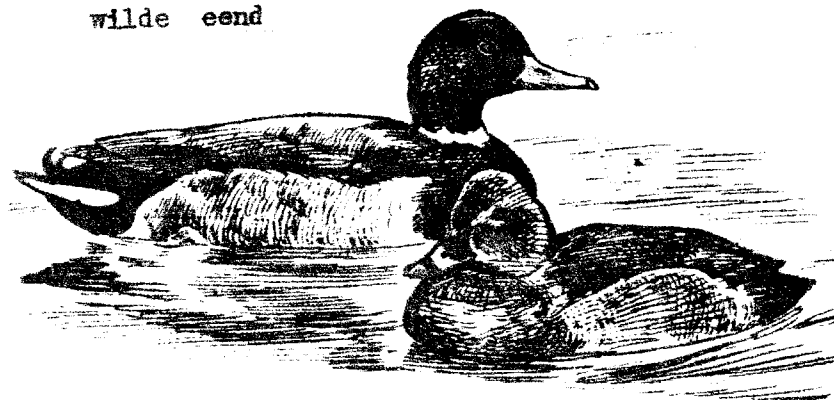
Stichting voor Vogelstudie en Vogelbescherming, secr.

F. Alleijn, Julianalaan 59, Maartenswijk (was voorheen werk-
groep Avifauna Midden-Nederland).

Diverse leden hebben het verslag al in huis, diegenen die
het ook willen hebben even contact opnemen met Frans Waroux.
Naast een herhaling van deze inventarisatie in 1978 gaan we
meer doen. We trekken de Beusichemse Waard erbij die door
Joost Woudstra en Marcel van de Tol geïnventariseerd zal
worden. Daarnaast willen we trachten de uiterwaarden tussen
Beusichem en Culemborg aan beide zijden v/d Lek op uilen
te inventariseren. Ongetwijfeld komen we hierop nader terug
i.v.m. excursies.

Harry en Jilles v.d. Warenburg.

wilde eend

Uilenexcursie

Vrijdag 24 feb. jl. waren ongeveer 50 personen aanwezig om uilen te beluisteren. Gelukkig waren er 2 recorders ter beschikking zodat de groep gesplitst kon worden. Het was een prachtige avond en er was niet veel moeite voor nodig om de uilen aan het roepen en vliegen te krijgen. In totaal zijn er ongeveer 11 steenuilen gehoord in de uiterwaarden en er is een bosuil gehoord en gezien. Uit oogpunt van verstoring werd het geluid op de bandrecorder niet te hard gezet en nadat de uil gereageerd had werd de band niet meer gedraaid. Wij willen ook iedereen waarschuwen om niet te veel uilen te gaan beluisteren (buiten de excursies om liefst helemaal niet) om verstoringredenen, want zoals de heer Braaksma zei uilen zijn erg gevoelig. Iedereen krijgt nog eenmaal de kans om mee uilen te gaan beluisteren nl. vrijdag 17 maart a.s. om 21.00 uur vanaf het Jach.

De volgende Hak-al

In de volgende Hak-al zal ondermeer komen

-Excursieverslag Hurwenen

ransuil
36 centimeter

- verslag van de knotwilgengroep over het afgelopen seizoen.
- nieuws over een referendum onder de leden van Vogelbescherming t.a.v. standpuntbepaling jacht.
- nestkastennieuws.
- de volledige tekst van de "Herziening Jachtwet" van de Jacht in Nederland (overname uit het Nationaal Informatieblad "Mens en Vogel" 15e jaargang 1977 nr.4).
- artikel "Op weg naar Alternatieven" door Ed J. Gubbels op verzoek van de Stichting Kritisch Faunabeheer.

hondsiraf

Steunfonds slachtoffers demonstratie Malville 30-31 juli 1977.

De demonstratie in Malville (60.000 deelnemers) op 30 en 31 juli 1977 tegen de bouw van de Super Phenix (een snelle kweekreaktor) ligt al weer lang achter ons, vele andere gebeurtenissen in binnen- en buitenland maken dat wij geneigd zijn voort te hollen en te vergeten.

Maar destijds beloofden wij aan een lid van het Franse organisatiecomité in Morestel, dat wij zouden trachten ook in Nederland geld in te zamelen voor de vele demonstranten, die door provocerend en zeer gewelddadig optreden van de Franse politie gewond raakten.

Met een kleine delegatie was ook Nederland vertegenwoordigd. Bovendien kwamen nog meer in Frankrijk vakantie houdende Nederlanders naar Malville om deel te nemen aan de demonstratie. Uit een uitvoerige brief van het Franse organisatiecomité vernamen we het verdriet om de dood van één van de demonstranten, Vital Michalon; maar ook de dankbaarheid van de Fransen over de Nederlandse deelname aan de demonstratie die een enorme steun betekende. De brief vermeldde ook de geweldige financiële problemen waarmee het Franse comité te kampen heeft, vooral in verband met de proceskosten van 6 mensen, die gevangenisstraffen

kregen en in hoger beroep gingen; maar vooral ook de enkele zwaargewonden (been- en handamputaties) en de vele minder zwaargewonden, die dringend financiële steun nodig hebben. Wij willen graag ingaan op hun dringende verzoek om financiële hulp voor de slachtoffers van Malville.

Hoewel we weten dat tal van andere acties op stapel staan en er steeds weer voor alle mogelijke doelen geld gevraagd wordt, willen wij toch een beroep doen op uw solidariteit.

Op het gironummer 3149700, dat eerst openstond voor de weigeraars van de 3% Kalkarheffing, kunt u tot 31 mei a.s. uw bijdrage storten voor de slachtoffers van Malville.

Wij zullen er zorg voor dragen dat dit bedrag veilig op de bestemde plaats komt. Dit gironummer is bovendien open voor controle.

LAAT DE FRANSE SLACHTOFFERS NIET IN DE STEEK!!

Giro 3149700 t.n.v. Fonds Slachtoffers Malville,
Grebbeberglaan 11, Eindhoven.

Wij willen u graag alvast bedanken voor uw steun.

Lot Schouten-Escher, Westbreukelderweg 42, Bennekom,
Mieke Boskman-Maltha, Grebbeberglaan 11, Eindhoven,
Stroomgroep Stop Kernenergie,
Han Jansen-v.d. Weij, Akkerwinde 10, Culemborg.

BROEDVOGELINVENTARISATIES IN 1978

Op vrijdag 10 februari jl. is er in Het Kompas een bijeenkomst geweest waarbij afspraken zijn gemaakt met betrekking tot de broedvogelinventarisaties welke er in 1978 zullen worden uitgevoerd.

Op deze bijeenkomst was eveneens Rien Reijnen, medewerker/ornitholoog werkzaam bij het R.I.N., aanwezig.

Door zijn hoge mate van ervaring op het gebied van dergelijk onderzoek werden door hem diverse praktische tips en mededelingen aan de aanwezigen verstrekt. Door Rien zal bovendien in 1978 het parkbos van landgoed Mariënwaerdt ± 40 maal op verschillende tijdstippen van de dag worden bezocht, niet alleen om te inventariseren maar vooral om hieruit gegevens te verkrijgen om methoden en bezoekfrequenties op te stellen voor het inventariseren in het algemeen, om zodoende zo nauwkeurig mogelijke gegevens te verzamelen.

Afgesproken is dat wij na afloop van zijn onderzoek t.z.t. de resultaten hiervan krijgen toegezonden waarvan dan in de HAK-AL of in brochurevorm verslag kan worden gedaan.

Verdere afspraken t.a.v. inventarisaties en onderzoekjes vindt U hier onderstaand aangegeven. Gegevens, inlichtingen, bijzonderheden, e.d. kunt U bij de desbetreffende personen verkrijgen. De algehele coördinatie berust bij Leo v/d Kooy - Vliegerweg 3 - Culemborg 03450-5450.

Huiszwaluwenonderzoek

Stad Culemborg (bebouwde gedeelte)	- Hans Rietvink - Ereprijs 39 Culemborg -03450-6407-
Stad Geldermalsen (bebouwde gedeelte)	- Kees Tiemstra - B.v.Geusauweg 40 - G'malsen 03455-2174-
Stad Beusichem (bebouwde gedeelte)	- Joost Woudstra - Ganssteeg 9 Beusichem -03453-424- met Marcel v/d Tol.

De bij dit onderzoek (huiszwaluwentellingen) genoemde personen zullen medewerkers uitnodigen hierbij hun medewerking te verlenen. Er zal een aparte voor-werkbespreking worden belegd.

Burense Put

Dit natuurgebied, in eigendom bij Staatsbosbeheer, wordt al geruime tijd onderzocht door Dhr. Van Malsen uit Buren. Timmy de Bot en Kees Tiemstra zullen evenwel gegevens verzamelen van het gebied er rondom.

Redichemse Waard, Polder Redichem en De Plantage

Harry en Jilles v/d Warenburg - Triosingel 27 - C'borg

Komkleigrondengebied "De Regulieren"

Hans v/d Berg - Troelstrastraat 5 - C'borg -03450-6129-
Gertjan Kroon - Karnebeeklaan 1 - C'borg -03450-2274-

Parkbos "Mariënwaerdt"

Rien Reijnen - Groeneweg 60 - Buurmalsen -03455-4476-

Steenuilenonderzoek

Lekdijk Noord en Zuid tussen Beusichem (veerpont) en de Stuw bij Hagestein. Joost Woudstra en Marcel v/d Tol

IJsvogelonderzoek

Jan-Willem Koedam - Oostersingel 38 - C'borg -03450-3184-

Knotwilgen

T.b.v. de werkgroep "onderhoud knotwilgen" wordt verzocht door te geven aan Jan Rietvink - Ereprijs 39 - C'borg wanneer U knotwilgen tegenkomt met achterstallig onderhoud, eventueel met opgave van de eigenaar in het werkgebied.

EXCURSIE-PROGRAMMA

Donderdag 23 maart - 20.00 uur

Maandelijkse vergadering in Het Kompas

Zaterdag 25 maart - 07.30 uur Het Jach

Excursie naar de Stuw bij Maurik.

Naast vele soorten waterwild zullen ongetwijfeld ook verschillende soorten trekvogels en doortrekkers worden waargenomen. Tocht o.l.v. Leo v/d Kooy

Maandag 27 maart - 2e Paasdag - 08.00 uur

Vanaf Het Jach wordt o.l.v. Gerard van Zuylen gestart voor een dag-fiets-excursie naar het Kromme Rijngebied. In de omgeving van m.n. Langbroek zal omstreeks deze tijd voldoende te zien en te horen zijn om deze tocht bij voorbaat al geslaagd te noemen. Een hoterham voor onderweg is zeer aan te bevelen.

Zondag 9 april - 07.00 uur (zomertijd)

Inventarisatie-excursie naar de Plantage en de Redichemse Waard o.l.v. Harry en Jilles v/d Warenburg.

Week-end 15 en 16 april

Goudplevierentellingen o.l.v. Kars Veling.
Voor bijzonderheden zie elders in het blad.

Donderdag 20 april - 20.00 uur

Maandelijkse vergadering in Het Kompas.

En speciale aandacht natuurlijk voor de

DIA EN FILMAVOND op dinsdag 4 april

in de Open Hof. Aanvang half acht

Er worden m.n. dia's over het afgelopen knotwilgenseizoen vertoond.

Wij rekenen als gebruikelijk op een grote opkomst.

---*---*---*---*---*---*---

